

Asia: VN/23259/2024

Hallituksen esitysluonnos laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yksityisen päiväkotitoiminnan rekisteröintimenettelystä, jolloin nykyisestä yksityisten palveluntuottajien lupamenettelystä luovuttaisiin. Yksityistä perhepäivähoitoa koskevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia. Luvan sijasta yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittaminen edellyttäisi, että palveluntuottaja ja sen toimipaikat olisi rekisteröity palveluntuottajien rekisteriin. Rekisteröinnin edellytyksenä olisi, että palveluntuottaja ja toimipaikat täyttäisivät niille säädetyt taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset. Rekisteröintiprosessi pysyisi soveltuvien osin samana kuin lupamenettelyssä. Esityksen mukaan päiväkotitoiminnan aloitusta kuitenkin aikaistettaisiin siten, että toimitiloihin tehdyn tarkastuksen jälkeen toiminnan voisi aloittaa ennen rekisteröintipäätöstä. Esityksen mukaan tällä nopeutettaisiin ja sujuvoitettaisiin toiminnan aloittamista.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa.

Alla on tarkemmin lausuttu ehdotuksesta pykäläkohtaisesti.

44 § Oikeus harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa

Pykälään tulisi tarkentaa mikä on se ajankohta, jolloin palveluntuottaja voi aloittaa toiminnan tarkastuksen jälkeen, jos tarkastuksessa ei havaita puutteita. Tarkoitetaanko ajankohdalla sitä, kun tarkastus on suoritettu vai sitä, kun kunta on laatinut lausunnon vai ajankohtaa, jolloin lausunto on toimitettu rekisteröintiviranomaiselle. Vai tuleeko kunnan tehdä ensin hallintopäätös siitä, että toimipaikka täyttää laissa säädetyt edellytykset, ennen kuin toiminta voidaan aloittaa.

44 a § Rekisteröintiä varten annettavat tiedot

Jos uuden toimipaikan toiminta voidaan aloittaa jo ennen rekisteröintiä tarkastuksen suorittamisen jälkeen, olisi johdonmukaista, että myös kaikki pykälän 3 momentin mukaiset muutokset voidaan yhtälailla toteuttaa ennen muutosten rekisteröintiä. Muutokset ovat lähtökohtaisesti vähäisempiä kuin uuden toimipaikan perustaminen.

Lisäksi perusteluissa tulisi tarkentaa mitä tarkoitetaan varhaiskasvatuspaikkojen lukumäärän suhteellisesti merkittävällä muutoksella.

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala esittää näkemyksensä, että varhaiskasvatuspaikkojen lukumäärän muutoksista tulisi aina tehdä muutositilaisuus, riippumatta siitä kuinka monen paikan muutoksesta on kyse.

44 b § Toimipaikan tarkastus

On erittäin hyvä, että tarkastuksen suorittamista varten kunnan tulee saada rekisteriviranomaiselta kopio palveluntuottajan hakemuksesta.

Palveluntuottaja voi hakea rekisteröintiä jo siinä vaiheessa, kun toimipaikan tilat eivät ole vielä valmiina varhaiskasvatuskäyttöön tai kun toimitilan rakentaminen on vielä kesken. Tämän osalta on hyvä huomioida, että yleisten edellytysten tarkastamisesta on voinut kulua pitkä aika ennen kuin toimipaikkaan voidaan tehdä 44 b §:n mukainen tarkastus. Tällaisessa tilanteessa on mahdollista, että yleiset edellytykset eivät enää täyty toiminnan alkaessa, koska esityksen mukaan toiminnan saisi aloittaa jo tarkastuksen tekemisen jälkeen.

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala esittää, että rekisteröintiä koskevan hakemuksen voisi tehdä vasta lähempänä toiminnan suunniteltua aloitusajankohtaa.

44 d § Rekisteristä poistaminen

Esityksen perusteluissa todetaan, että jos palveluntuottaja on lopettanut toimintansa, siirtäisi lupaviranomainen palveluntuottajaa tai sen toimipaikkaa koskevat tiedot rekisteristä valvontaviranomaisen arkistoon. Tekstiin tulisi muuttaa termi lupaviranomainen ja selventää mitä tässä yhteydessä tarkoitetaan valvontaviranomaisella.

45 § Päiväkodin johtajan ja perhepäivähoidon vastuuhenkilön nimeäminen

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ehdottaa, että palveluntuottajan tulisi ilmoittaa päiväkodin johtajan vaihtumisesta myös kunnalle.

58 § Määräyksen antaminen

Pykälässä on määritelty tilanteet, joiden perusteella toimipaikka tulee määrätä välittömästi suljettavaksi. Tässä tulisi mainita perusteena myös tilanne, jossa palveluntuottaja on tehnyt hakemuksen, mutta aloittaa toiminnan ennen kunnan toimittamaa tarkastusta. Perusteena olisi hyvä mainita myös sellainen muutostilanne, jossa kyse on uusien toimitilojen käyttöönotosta ja palveluntuottaja jättää hakematta rekisteröinnin muuttamista.

63 § Muutoksenhaku rekisteröinti- ja valvontaviranomaisen päätöksiin

Varhaiskasvatuslain muutos pitäisi ehdottomasti tulla voimaan vasta 1.1.2027 alkaen. Perusteet tälle on esitetty erittäin hyvin luvun 5.1.3 ensimmäisessä kappaleessa, jossa tätä on arvioitu vaihtoehtoisena voimaantuloajankohtana.

Yhteenveto

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ei pidä ehdotettua varhaiskasvatuslain muutosta yksityisten palveluntuottajien lupamenettelystä luopumisesta ja siirtymisestä rekisteröintimenettelyyn tarpeellisena. Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti keventää palveluntuottajien hallinnollista työtä. Esityksen mukaisilla muutoksilla tavoitetta ei katsota saavutettavan. Etenkin muutosten alkuvaiheessa kuntien hallinnollisen työn määrä tulee lisääntymään.

Lopuksi kiinnitetään vielä huomioita esityksessä kuvattuun epäkohtaan, jos ehdotetut muutokset tulevat voimaan jo 1.1.2026. Esityksen myötä ne palveluntuottajat, jotka ovat lain voimaantullessa rekisteröity ilmoitusmenettelyn perusteella, ja jotka eivät ole vielä hakeneet lupamenettelyn siirtymäaikana lupaa, saisivat jatkaa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamista ilman, että tämä edellyttäisi palveluntuottajilta toimenpiteitä tai toimijoiden yleisten edellytysten tarkastamista. Olisi tärkeää, että kaikkien yksityistä varhaiskasvatusta harjoittavien palveluntuottajien toiminnan harjoittamisen yleiset edellytykset tulisivat tarkastetuiksi. Lisäksi tilanne ei ole yhdenvertainen niiden palveluntuottajien näkökulmasta, jotka ovat hakeneet luvan voimassa olevan lainsäädännön perusteella ja maksaneet tarvittavat lupamaksut.

Hirviniemi Henrik
Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala